Fra: Hans Stusvik <Hans.Stusvik@mandalselva.no>
Sendt: 14.10.2026 18:17:04
Til: Postmottak KLD <postmottak@kld.dep.no>
Kopi: svenhomme@gmail.com, astrleir@online.no, kgjd@online.no, mikael.snaprud <mikael.snaprud@tingtun.no>, info@mandalved.no, Ingvild T. Fuglestveit <ingvild.tisland@gmail.com>, Torfinn Evensen <torfinn@lakseelver.no>
Emne: 26/4470

Til «Det kongelige Klima og Miljødepartement»

Høringsinnspill Stortingsmelding Laks, Sjøørret og Sjørøye fra Mandalselvaselveeigarlag SA

Mandalselvas elveeierlag, er et forvaltnings lag som organiserer og forvalter Lakseressursene i Mandalselva. Laget består av ca 300 rettighetshavere i den 5 mil lange anadrome delen av elva. Mandalselva og Sør/Vestlandselvene er avhengig av kontinuerlig kalking i overskuelig fremtid. Det vekker bekymring at bevilgningene stadig reduseres. Det er slik at med et uforutsatt vått år vil det sannsynligvis ikke være tilstrekkelig midler til kalking av våre vassdrag!

Årlig behov for kalk

Mandalselva er en Nasjonal Lakseelv. Frem til 1997 var elva som reproduserende elv død pga sur nedbør fra kontinentet.

Denne stortingsmeldingen skal bidra til å identifisere alle truslene som påvirker laksefiskene, - på Sørlandet er kalking fortsatt det tiltaket som må anses som en forutsetning for en levedyktig laksestamme i våre elver!

Historien sier dette virker!

Det ble besluttet på 1990 tallet å reetablere Mandalselva som laksevassdrag. Kalkingsprosjekt ble etablert i 1997, samtidig ble et klekkeri idriftsatt og en ny laksestamme etablert i elva. Kalkingen var «livsnødvendig» for rehabiliteringen.

Prosjektet ble omtalt som verdens største elvekalkingsprosjekt da det startet.

Med dette tiltaket kunne laksen overleve i vassdraget og igjen gyte i Mandalselva og klekkeriet kunne avvikles allerede i 2013!

Resultatet ble overveldende - Fra tilnærmet null fangst før 1997 til fangster på 11,5 tonn i 2018!, og med en snitt på ca. 9 tonn frem til 2024!

Mandalselva ble Norges 6. beste lakseelv – kalking var den viktigste faktoren i denne rehabiliteringen!

Sure vassdrag er den største trusselen mot villaks på Sørlandet. Er det slik at vi på disse 30 årene har glemt hvor viktig kalk er for bestanden, og hva en uteblivelse av kalk kan føre til i våre elver?

Uten tilstrekkelig kalkingsmidler vil den nå reetablerte laksestammen på Sørlandet lide samme skjebne som før 1997.

Behovet har variert betydelig med nedbør, vannføring og forbedringer i doseringsteknologien:

Periode	Omtrent kalkforbruk
Oppstart rundt 1997	ca. 13 000 tonn per år
2000	nær 12 000 tonn
2001	ca. 8 400 tonn
2005-2009	ca. 5 000-7 100 tonn per år
Senere år	rundt 7 000 tonn per år

Bevilgningen til kalking er på kritisk lavt nivå, det er ikke lenger buffere til uforutsette klima endringer. Vi håper denne stortingsmeldingen kan sikre finansiering av kalk i overskuelig fremtid.

Vannkraft

Effektkjøring er den nye hverdagen i våre elver på grunn av ekstreme døgnvariasjoner på pris. I løpet av et døgn kan elva gå fra høy vannføring til stranding av fisk.

Ved siden av sure vassdrag på Sørlandet er nok effektkjøringen en betydelig hindring for en god utvikling av laksestammen i våre elver i sør.

For å legge til rette for en bærekraftig utvikling av laksstammen må de bærende elementer tas hånd om, kalking, og en elv som reguleres på en trygg måte for lakseyngel, smolt og fiskere.

I tillegg MÅ det vurderes hvilke tiltak som ivaretar villaksen når den ikke er i elva, det være seg oppdrett, overfiske i havet og annet.

Lykke til med arbeidet, dette er viktig både for fiskehelse og folkehelse!

Mvh

Hans Seyffarth Stusvik

Leder

Mandalselvas elveeigarlag SA org nr. 975687899